

Lucie Secká, Tragika Rudolfa Slánského v zrcadle dobového tisku a karikatury.
Diplomová práce, Katedra historie Pedagogické fakulty ZČU v Plzni 2016, 69 stran.

Lucie Secká si s dokončením své práce dala na čas, ale vyplatilo se to. Její práce není příliš rozsáhlá, ale je věcná, logicky uspořádaná a jasně směřuje od obecného úvodu (který není zbytečně mnohomluvný) přes konkrétní problematiku politických procesů raně komunistického Československa k podstatě své diplomové práce, tedy k mediálnímu obrazu kolem „monstrprocesu“ se Slánským aspoň se zvláštním důrazem na politickou karikaturu. Práce vychází ze základní literatury (Kaplan ad.), zejména pak pro potřeby své práce autorka využila i zásadní Pernesovu monografii o karikaturách v Dikobrazu. Cituje bohatě denní tisk, využila i dobové komunistické dokumenty o procesu. Vše také zasazuje do mezinárodního kontextu Stalinovy agresivní kampaně proti Titovi a sionismu, propagandistického tažení nebývalých rozměrů, které i v Československu nadlouho zastínilo „boj“ proti tzv. buržoazní reakci. Samozřejmě autorka nemůže objevit žádná nová fakta, ale spolu s ní se můžeme jen divit, do jakých zruďných poloh celá mediální propagandistická mašinérie klesla. Nicméně její práce přináší ucelený pohled na postupný vývoj této kampaně včetně karikaturních ozvěn v letech 1950-1951. Diplomátka si je vědoma toho absurdního paradoxu, že vlastně oběťmi teroru se stali ti, kteří teror dříve začali a rozvinuli. Nejen autorka, ale mnozí povolanejší před ní by možná rádi našli v životech a dosavadních osudech těch popravených něco, co bych v nich aspoň maličko a dodatečně dělalo hrdiny či „komunistické disidenty“, kteří opravdu viděli v Titovi inspiraci a odmítli stalinský socialismus ve prospěch lidštějšího socialismu? Ale bohužel se to nalézt asi nedá. Stejně tak si ani ona, ale dokonce ani moje generace nedovede dnes představit, že ty masové rezoluce a rozhořčení občan, umělců apod. nebyly jen vynucené a organizované, ale často upřímné, spontánní (k tomu se nedávno upřímně a otevřeně vyjádřil Milan Kundera).

Autorka píše čtivě, chyb a překlepů je v jejím textu minimálně. Z hlediska vizualizace sledované problematiky bylo asi lepší (na rozdíl od mého původního návrhu), že obrázkové přílohy, zahrnující vybrané články a hlavně karikatury, byly řazeny průběžně do textu a hned přehledně označeny přesnou citací původu. Poznámkový aparát, řazený průběžně pod čarou na konci stránky, čítá na sto padesát položek a svědčí stejně jako seznam pramenů a literatury o autorčině svědomité přípravě (i když se mohl okruh prací ještě rozšířit). Také mně chybí více biografických údajů o Slánského životě (byl koneckonců západočeským rodákem z Nezvěstic a s Plzní byl dost propojen). Také postrádám nějaké podrobnější údaje o autorech karikatur (tedy těch českých původních kreslířů, pokud nebyly přejaty z Krokodilu a sovětských zdrojů).

Organickou, kvalitní a promyšlenou částí práce je i závěrečná didaktická kapitola. Stručné anglické resumé je téměř bezchybné a věcně výstižné.

I přes dílčí výhrady jsem se proto přiklonil k hodnocení ještě stupněm „výborně“ a předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Profesor PhDr. Jan Kumpera, CSc.,

vedoucí práce

